

**ግብር የመክፈል ግዴታቸውን ያልተወጡ ግብር ከፋዮችን
ሀብት በመያዝና በመሸጥ የግብር አሰባሰብ የሚከናወንበትን
ሥርዓት ለመወሰን የወጣ ማሻሻያ መመሪያ**

1. የመመሪያው አስፈላጊነት፡

የገቢ ግብር አዋጅ፣ የተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ፣ የተርን አቨር ታክስ አዋጅ እና የኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ግብር ወይም ታክስ የመክፈል ግዴታቸውን ያልተወጡ ግብር ከፋዮችን ሀብት በመያዝ ሸጦ ለግብር ወይም ለታክስ ክፍያ እንዲውል ለግብር ሰብሳቢው አካል ሥልጣን የሚሰጡ በመሆኑ፡፡

አዋጆቹን በተግባር በመተርጎም ሂደት ሊከሰቱ የሚችሉ ችግሮችን ከወዲሁ ለማስወገድና ለመቅረፍ የተዛባ አሠራር እንዳይኖር ለማድረግ አንድ ወጥ የሆነ የአፈፃፀም መመሪያ ማውጣት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ይህ መመሪያ ወጥቷል፡፡

**ክፍል አንድ
አጠቃላይ ድንጋጌዎች**

2. አውጭው ባለስልጣን፡

የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ገቢዎች ባለሥልጣንን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 121/1998 አንቀጽ 17 ገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮው ይህንን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስፈልጉትን መመሪያዎች ለማውጣት ስልጣን በተሰጠው መሠረት ለሙከራ ትግበራ ወቅት ይህን መመሪያ አውጥቷል፡፡

3. አጭር ርዕስ፡

ይህ መመሪያ በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ገቢዎች ባለሥልጣን «የግብር/ ታክስ ግዴታቸውን ያልተወጡ ግብር/ታክስ ከፋዮችን ሀብት/ ንብረት በመያዝ፣ በመሸጥ ዕዳውን መተካት/በማስመለስ ገቢ ማድረግ የሚያስችል የገቢዎች ባለሥልጣ የወጣ ማሻሻያ መመሪያ ፲፱/8/2001 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

4. ትርጓሜ፡

በዚህ መመሪያ ውስጥ ፡.

1. «ግብር ወይም ታክስ» ማለት እንደሁኔታው በገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 76/94፣ በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ቁጥር 285/94 በተርን አቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር 83/95 እና ኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ቁጥር 103/96 መሠረት መክፈል ያለበት ግብር ወይም ታክስ ነው፡፡

2. «ግብር/ታክስ ከፋይ» ማለት ግብር ወይም ታክስ የመክፈል ግዴታ የተጣለበት /ያለበት ሰው ወይም ድርጅት ነው።
3. «የግብር/ታክስ አስገቢ ባለስልጣን» ማለት በክልሉ በተለያዩ ደረጃዎች የተቋቋሙ የገቢ ሰብሳቢ አካላት ናቸው።
4. «ሥራ አስኪያጅ» ማለት በአማራ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሥት ገቢዎች ባለሥልጣን የገቢ አሰባሰብና ክትትልን በበላይነት የሚመራ ነው።
5. «ሀብት ወይም ንብረት» ማለት በገቢ ግብር አዋጅ 76/94 አንቀጽ 78(7) ከመያዝ ነፃ ከተደረጉት በስተቀር የግብር/ታክስ ከፋይ በሊዝ የያዘውን መሬት ጨምሮ ማናቸውም ቤት ወይም ህንፃ የንግድ ሥራ የሚከናወንበት ድርጅት፣ ልዩልዩ ዕቃዎች፣ በሌላ ሰው ዘንድ ያለው ወይም ከሌላ ሰው የሚያገኘው ወይም የሚከፈለው ገንዘብ፣ ቼኮች፣ የሚተላለፉ ሰነዶች፣ ቦንዶች ወይም ለገንዘብ የተሰጡ ሌሎች ዋስትናዎች፣ በኩባንያ ውስጥ ያለው የአክሲዮን ድርሻዎች፣ በጋራ በተያዙ ንብረቶች ያለው ድርሻ ወይም ማናቸውም ሊሸጡ የሚችሉ ሌሎች ገንዘብና ንብረቶች ናቸው።
6. «የገቢ አሰባሰብ ክትትል ሠራተኞች» ማለት የግብር/ታክስ የመክፈል ግዴታቸውን ያልተወጡ ማናቸውንም ሰው ሀብት ወይም ንብረት በማናቸውም መንገድ እንዲያዝ እንዲከበርና እንዲሸጥ በማድረግ ግብር/ታክስ የማሰባሰብ ተግባር እንዲያከናውኑ የተመደቡ የባለስልጣኑ ሠራተኞች ናቸው።
7. “የከተማ አስተዳደር ገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ እና ዞን ወይም ወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ” ማለት በገቢ ሰብሳቢው ጽ/ቤት የግብር/ታክስ አሰባሰብና ክትትሉን በበላይነት የሚመራ የሥራ ኃላፊ ነው።
8. “ንብረት ማስከበር” ማለት የግብር አስገቢው ባለሥልጣን መ/ቤት የግብር ከፋዩን ሃብት ወይም ንብረት ከመያዙ በፊት ባለበት እንዲቆይና እንዲደንቀሳቀስ የሚወስደው እርምጃ ነው።
9. “መያዝ” ማለት በማናቸውም መንገድ መያዝ እንዲሁም የግብር ከፋዩ የሆነ ገንዘብ/ንብረት በእጅ ከሚገኝ ሰው ግብር መሰብሰብን ይጨምራል።

5. የመመሪያው ተፈፃሚነት ወሰን፡-

ይህ መመሪያ በገቢ ግብር አዋጅ፣ በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ፣ በተርን አቨር ታክስ አዋጅ እና በኢኮኖሚ ታክስ አዋጅ በክልሉ በሥራ ላይ ባሉት በማናቸውም የግብር ዓይነቶች መሠረት ሊከፈል የሚገባውን ግብር/ታክስ የሚገልፅ የግብር/ታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ በደረሰባቸው በ30 /በሰላሳ/ ቀናት ውስጥ ተፈላጊውን ግብር/ታክስ ያልከፈሉ ወይም በሕግ በተደነገገው መሠረት ያቀረቡት አቤቱታ ወይም ይግባኝ አግባብ ባለው አካል ታይቶ ውሳኔ ከተሠጠ በኋላ በውሳኔው መሠረት ካልተስማሙ ስልጣን ላለው ፍ/ቤት ጉዳዩን ማቅረብ ባለባቸው ጊዜ ሳያቀርቡ በመቅረት የግብር/ታክስ ግዴታቸውን ባልተወጡ ግብር/ታክስ ከፋዮች ላይ ሁሉ ተፈፃሚነት ይኖረዋል።

6. የግብር/ታክስ አሰባሰቡ ተግባር የሚከናወንበት አፈፃፀም:-

ንብረት በመያዝ የግብር/ታክስ አሰባሰቡ ተግባር ቀጥሎ በተመለከቱት ዓይነት ይከናወናል:-

1. የግብር/ታክስ ባለዕዳውን የሚንቀሳቀስ ንብረት በማስከበር፣ በመያዝ እና በመሸጥ፣
2. የግብር/ታክስ ባለዕዳውን የማይንቀሳቀስ ንብረት በማስከበር በመያዝ እና በመሸጥ፣
3. የግብር/ታክስ ግዴታውን ያልተወጣው ሰው ንብረት በእጁ የሚገኝ ወይም ለግብር ከፋይ ማናቸውም ግዴታ ያለበት ሰው ግብር አስገቢው መ/ቤት የያዘውን እንዲያስረክብ ወይም ያለበትን ግዴታ እንዲፈፀም በማድረግ ነው፣
4. የግብር/ታክስ ባለዕዳውን የንግድ ሥራ ሀብቶች ጨምሮ የሚንቀሳቀሱና የማይንቀሳቀሱ ንብረቶች የማስተዳደሩ ተግባር የሚከናወነው ተረካቢ በመመደብ ነው።

7. የግብር/ታክስ አስገቢው ባለስልጣን ሥራ ክስኪያጅ ስልጣንና ተግባር:-

1. የግብር/ታክስ አሰባሰቡን የሚያደናቅፍ ሁኔታ መኖሩን ሲረዳ የግብር/ታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ ከተላከ በኋላ መቆየት ያለበትን የሰላሳ ቀናት ጊዜ ገደብ ሳይጠብቅ በአፋጣኝ ንብረቱን የመያዝ እርምጃ እንዲወሰድ ያደርጋል፣
2. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የሚያዙ ንብረቶች ማቆያ /ማከማቻ/ ቦታና የጥበቃ አገልግሎት ከመንግሥታዊ እና ሌሎች አካላት መገኘቱን ይከታተላል፣
3. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የተያዘ ንብረት ግምት የሚያከናውኑ ክፍሎች /አካላት/ የግምቱን ሥራ በወቅቱና በሕግዎ ስለማከናወናቸው ይከታተላል፣
4. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የንብረት መያዝና መሸጥ አፈፃፀም እንዲቆም ያደርጋል፣
5. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የተያዘ ንብረትን አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ተማክሎ የሚሸጥበትን ዘዴ ሲወሰን ይችላል፣
6. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በግብር/ታክስ ዕዳ የተያዙ የግብር/ታክስ ከፋይ ንብረቶች አስተዳደር በሌሎች አካላት ስለሚከናወንበት ሁኔታ ይፈቅዳል።

8. የግብር/ታክስ አሰባሰብ ተግባር የሚከታተል የከተማ አስተዳደር እና የወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊዎች ሥልጣንና ተግባር:-

የግብር/ታክስ አሰባሰብ የሚከታተል የከተማ/ወረዳ ኃላፊ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባሮች ይኖሩታል።

1. የግብር/ታክስ አሰባሰቡን የሚያደናቅፍ ሁኔታ መኖሩን ሲረዳ የግብር/ታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ ከተላከ በኋላ መቆየት ያለበትን የሰላሳ ቀናት ጊዜ ገደብ ሳይጠብቅ በአፋጣኝ ንብረቱን የመያዝ እርምጃ ይወስዳል።
2. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት ንብረት ስለማስከበር እና የሐራጅ ሽያጭ የሚመለከቱ ማስታወቂያዎችን ያስወጣል።

3. የንብረት መያዝ፣ ማስከበር የንግድ ድርጅት ማሸግ ተግባሮችን አፈፃፀም ድጋፍ የሚሰጡ የፖሊስ አካላት፣ የቀበሌ አስተዳደር ተወካዮች እንዲገኙ እንደአስፈላጊነቱ በደብዳቤ ጥሪ ያደርጋል።
4. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት ባለሥልጣኑ ይዞታ ሥር እንዲሆን የተወሰነ ተንቀሳቃሽ ንብረት፣ ወደ የንብረቱ ማቆያ/ማከማቻ ቦታ እንዲጓጓዝ ያደርጋል። የማይንቀሳቀስ ንብረት የንግድ ሥራ የሚያካሄድበትን ጨምሮ ባለበት ተከብሮ እንዲቆይ ወይም እንዲታሸግና ጥበቃ እንዲመደብለት መደረጉን ይከታተላል።
5. ንብረቱ ሊያዘበት በሃይት ላይ ያለ ወይም ንብረቱ የተያዘበት ግብር/ታክስ ከፋይ የግብር/ታክስ ዕዳው ክፍያ ጊዜ እንዲሰጠው ወይም በየጊዜው በሚደረግ ክፍያ ለመፈፀም እንዲፈቀድለት በሚያቀርበው ማመልከቻ ላይ ውሳኔ ይሠጣል።
6. በሐራጅ ለመሳተፍ የሚፈልጉ በሐራጅ የሚሸጠውን ንብረት በቦታው ተገኝተው ማየት እንዲችሉ ንብረቱ የሚገኝበት ቦታ በሥራ ሰዓት ለተመልካቾች ክፍት መደረጉን ይከታተላል።
7. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የተያዙ ንብረቶች የተሻለ ጥቅም የሚያስገኙና አፈፃፀማቸውን ቀላል የሚሆንበትን ሁኔታ መሠረት በማድረግ በአንድ ጊዜ ወይም በቅደም ተከተል ከፍተኛ ጠቀሜታ ባለውና አመቺ በሆነ ሕጋዊ የሽያጭ ዘዴ እንዲሸጡ ያደርጋል።
8. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የተያዙ ንብረት የሐራጅ ሽያጭ ሪፖርት መቅረቡን ይከታተላል።
9. በሐራጅ የተሸጠ ንብረት አሸናፊ ቀሪ ክፍያውን በወቅቱ ለባለስልጣኑ ገቢ ስለማድረጉ ይከታተላል።
10. በሐራጅ የተሸጠ ንብረት ዋጋ ሙሉ በሙሉ መክፈሉን በማረጋገጥ የንብረቱ ባለቤትነት በገዢው ስም እንዲዛወር ለሚመለከተው የመንግሥት አካል ደብዳቤ ይጽፋል።
11. በሁለተኛና ከዚያ በኋላ በተደረጉ ሐራጅ ያልተሸጡ ባለሥልጣኑ በዓይነት፣ በመጠን ወይም በቁጥር የሚረከበውን ንብረት ርክክብ መፈፀሙን ይከታተላል።
12. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የተያዙ ንብረቶችን በሚመለከት በማናቸውም ደረጃ ለሚቀርብ ጥያቄና አቤቱታ ተገቢው የሕግ ክርክር መደረጉን ይከታተላል። የሕግ መተላለፍ ተግባራትን ለሕግ ያቀርባል።
13. በአንቀጽ 7 ንዑስ አንቀጽ 4 እና 5 የተገለፁትን እንደ አግባብነታቸው ይፈፅማል።
14. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት ከንብረት መያዝ፣ ማስከበር መሸጥ ጋር የተያዙ በገቢዎች ባለሥልጣን ሥራ አስኪያጅ የሚሠጡትን ሌሎች ተግባሮችን ያከናውናል።

ክፍል ሁለት

የግብር ባለዕዳውን ሀብት በማስከበር ስለመያዝ፤

9. ንብረትን ስለማስከበር የሚሰጥ ማስታወቂያ፡-

1. ንብረት ለማስከበር የሚሰጥ ማስታወቂያ የግብር ሰብሳቢው መ/ቤት ባለሙያዎች በአካል ተገኝተው ድርጅቱን ከማሸጋቸው ወይም ንብረቱን/ሀብቱን ከመያዛቸው በፊት እንዳይንቀሳቀስ ለግብር/ታክስ ከፋዩ የሚሰጥ ማስታወቂያ ነው።

2. ንብረት ስለማስከበር የሚሰጠው ማስታወቂያ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ማካተት አለበት፡-

ሀ/ ከግብር ባለስልጣኑ ቀደም ሲል ለግብር/ታክስ ከፋዩ የተላኩለት የግብር/ታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ ቀን እና ቁጥር፤

ለ/ ከግብር/ታክስ ከፋዩ የሚፈለገው የግብር/ታክስ ዕዳ፡-

- ፍሬ ግብር/ታክስ፤
- ማስታወቂያው እስከተላከበት ጊዜ ድረስ የታሰበው ወለድ፤
- መቀጫ፤
- አስቀድሞ የተከፈለው ተቀናሽ የተደረገ መሆኑን እና
- በቀሪነት የሚፈለገውን ግብር/ታክስ፤

ሐ/ ባለሥልጣኑ የግብር/ታክስ ከፋዩን ንብረት/ሀብት በመሸጥ ከሽያጩ የሚያገኘውን ገንዘብ ለግብር/ታክስ ዕዳው ብቻ ሳይሆን ንብረቱን ከመሸጥ ጋር በቀጥታ ለተያያዙ የአፈፃፀም ተግባሮች ማከናወኛ ለሚወጣው ወጪ ጭምር መሸፈኛ የሚያውለው መሆኑን የሚገልፁ መረጃዎች መያዝ አለበት።

3. ንብረት ለማስከበር የሚሰጥ ማስታወቂያ ለግብር/ታክስ ባለዕዳው ለመስጠት ተፈለጎ ካልተገኘ ወይም ለመቀበል ፈቃደኛ ካልሆነ በግብር/ታክስ ከፋዩ ወይም ወኪሉ ወይም የንግድ ሥራ ማከናወኛ ቦታው ወይም መኖሪያ ቤቱ ላይ መስሪያ ቤቱ ወይም አመችና ግልጽ ሆኖ በሚታይ ስራፍ እንዲለጠፍ በማድረግ ድርጅቱን የማሸግ ወይም ንብረቱን/ሀብቱን በቁጥጥር ስር አድርጎ እንዳይንቀሳቀስ የማድረግ ሥራዎችን አከታትሎ ወዲያውኑ ያከናውናል።

10. ንብረት ለማስከበር ማስታወቂያ ከመፃፋ በፊት ስለሚከናወኑ ተግባራት፡-

1. የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ወይም በአቤቱታ አጣሪ ባለሙያዎች ወይም ይግባኝ ቀርቦ በግብር ይግባኝ ጉባዔ ውሳኔ ከተሠጠበት ቀን ጀምሮ

ባሉት 30 ቀናት ውስጥ ለሚፈለግበት የግብር/ታክስ ዕዳ የግብር ባለዕዳውን ሀብትና ንብረት እንቅስቃሴ የሚመለከት መረጃ ማሰባሰብ አለበት።

- 2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚሰበሰበው መረጃ የግብር ባለዕዳውን ሀብት ዓይነት፣ ብዛት፣ የሚገኝበትን አድራሻ፣ የባለሀብትነቱን ዓይነት በማን ይዞታ ሥር እንደሚገኝ፣ በዋስትና የተመዘገበ መሆን አለመሆኑን የመሳሰሉ መረጃዎችን የሚጨምር መሆን አለበት።
- 3. በተሰበሰበው መረጃ ወይም በተገኘ ጥቆማ መሠረት የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በአንቀጽ 7 እና 8 የተገለጹት ኃላፊዎች የግብርን አሰባሰብ የሚያደናቅፍ ሁኔታ መኖሩን የተረዳ ወይም የተገነዘበ እንደሆነ እና ለመክፈል ፈቃደኛ አለመሆኑን/በመረጃ ከተደረሰበት ወይም ከታወቀ የግብር መክፈያ ጊዜውን ሰላሳ ቀናት ሳይጠብቅ ንብረቱን በመያዝ ግብር የመሰብሰቡ አፈፃፀም እንዲካሄድ ትዕዛዝ ይሰጣል።
- 4. ንብረቱ እንዲከበር የሚሰጠው ትዕዛዝ ለግብር ባለዕዳው፣ ተቀጣሪ፣ የግብር ባለዕዳው ሃብት በእጁ ወይም በይዞታው ለሚገኝ ለማናቸውም ሰው፣ እንደሁኔታው ንብረትን ወይም መብትን ለሚመዘግብ አግባብ ያለው ሰው፣ ፍርድ ለሚያስፈጽም..... ወዘተ መስጠት አለበት።

11. ንብረትን ስለማስከበር፡-

- 1. የግብር አስገቢው ባለስልጣን ንብረቱን ለማስከበር ሲንቀሳቀስ ወዲያውኑ የግብር ከፋይ ሀብትና ንብረት በዋስትናነት እንደተሰጠ ንብረት ሳይሸጥ፣ ሳይለወጥ፣ ሳይከፈል፣ ባለሀብትነትም ሆነ ይዞታ ሳይዛወር ተከብሮ እንዲቆይ እንዲያደርግ ለራሱ ለግብር ከፋይ እና ንብረት ወይም መብት ወይም ድርሻ ለሚመዘግብ አግባብ ያለው የመንግሥት አካል ወይም የግል ድርጅት፣ ወይም የግብር ከፋይ ሀብት በእጁ ለሚገኝ ሰው ማስታወቂያ ይልካል።
- 2. ንብረት ተከብሮ እንዲቆይ የሚሠጥ ማስታወቂያ ይዘት ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው አባሪ የተዘረዘሩትን መረጃዎች የያዘ መሆን አለበት በድርጅቱ ውስጥ የሚገኝ ንብረት እንዳይሸሽ ድርጅቱ እንዲቆለፍ ተደርጎ በገቢ ሰብሳቢ ባለሥልጣን መ/ቤት የተከበረ መሆኑን ማስታወቂያ ይለጥፋል።
- 3. ንብረት ወይም መብት ወይም ድርሻ የሚመዘገበው አካል በግብር ከፋይ ስም የተመዘገበ ንብረት ወይም መብት ወይም ድርሻ ተከብሮ እንዲቆይ ማድረግና የተከበረውን ንብረት ዓይነት ለግብር/ለታክሱ ባለስልጣን ማስታወቅ አለበት።
- 4. የግብር ከፋይ ንብረት ወይም ሀብት በእጁ የሚገኝ ማናቸውም ሰው ንብረት የማስከበሩ ማስታወቂያ ባይደርሰው ፍሮ ንብረቱን ለግብር ከፋይ የሚያስረክብ መሆኑንና ንብረቱ በእጁ ወይም በይዞታው እንዲቆይ መደረጉ ወጭ ያስከተለበት መሆኑን በበቂ ማስረጃ አስደግፎ ያቀረበ እንደሆነ የዚህ አይነቱ ወጭ የግብር ከፋይን ሃብት በመያዝና በመሸጥ እንደወጣ ወጪ ተቆጥሮ ከንብረቱ ሽያጭ ከተገኘ ገቢ ላይ እንዲከፈለው ይደረጋል።

12. ስለማይከበሩና ስለማይያዙ ሀብቶች፡-

ከዚህ በታች የተመለከቱት ንብረቶች በግብር ዕዳ ምክንያት የማይከበሩ እና የማይያዙ ናቸው፡፡

1. ለግብር ባለዕዳውና ለቤተሰቡ የዕለት አገልግሎት የሚያስፈልጉ ልብሶች የምግብ ማብሰያ የሆኑ የቤት ቁሣቁሶች፣ አልጋ፣ የአልጋ ልብስ ፍራሽ፣ ትራስ እና ብርድ ልብስ፣
2. ለሙያው ሥራ አስፈላጊ የሆኑ የእጅ መሳሪያዎች፣
3. የግብር ባለዕዳው በግብርና ሥራ የሚተዳደር ከሆነ በግብር ሰብሳቢው አካል አስተያየት ለሥራው አገልግሎት በቂ ሆነው የሚገመቱ የቀንድ ከብቶች፣ የጋማ ከብቶች፣ የዘር እህልና ሌላም ፍፁም አስፈላጊ ነገሮች፣
4. ለግብር ባለዕዳውና ለቤተሰቡ ለሶስት ወራት መተዳደሪያ የሚሆን ገንዘብ ወይም ቀለብ፣
5. የግብር ባለዕዳው የሚከፈለው የጡረታ ገንዘብ ባል/ሚስት ለሚስቱ/ለባልዋ ከፍቺ በኋላ ለቀለብ የሚከፍሉት ገንዘብ
6. በሠንጠረዥ «ሀ» ከግብር ነፃ ከተደረገው የገቢ መጠን ሳያልፍ ሰራተኛው የሚያገኘው ደመወዝ ወይም ማናቸውም በተወሰነ ጊዜ የሚገኝ ሌላ ገቢ፣
7. የባልና ሚስት የቃል ኪዳን ቀለበት፣ ሜዳሊያ/ ኒሻን፣
8. እንዳይከበር እንዳይሸጥና ለዕዳ መክፈያ እንዳይሆን በማናቸውም ሌላ ሕግ ላይ የተወሰነ ማናቸውም ዓይነት ሀብት ወይም ንብረት፣
9. የጠበቆች፣ የሀኪሞች እና የአካውንታንቶች/አዲተሮች ፋይሎችና ሰነዶች ነገር ግን የግል ወይም የሙያ ጉዳዮችን ፋይሎች የያዘ ኮምፒዩተር በተያዘ ጊዜ መከተል ስለሚገባው የአፈፃፀም ሥርዓት የግብር ሰብሳቢው ባለስልጣን መ/ቤት የበላይ ኃላፊ ውሳኔ ይሠጣል፡፡
10. መያዝ መሸጥና መዘዋወር በሕግ ክልከላ የተደረገባቸው ዕቃዎች ለመያዝ፣ ለመጠቀም ወይም ለመሸጥ ልዩ ፈቃድ የሚያስፈልጋቸው ዕቃዎች የሚወረሱ ወይም ኮንትራባንድ የመጠቀሚያ ጊዜ ያለፈባቸው ወይም የተሠረቁ ዕቃዎች ከተገኙ አግባብ ያለውን አካል በማሳወቅ እንዲረከቡ በማድረግ ወይም አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድ መደረግ አለበት፡፡

13. ንብረት መያዝ፡-

1. የግብር ውሳኔው በደረሰው በ30 ቀናት ውስጥ ካልከፈለ ወይም በግብር አስገቢው ባለስልጣን ዘንድ ቀርቦ የመክፈያ ጊዜ እንዲሰጠው ያላደረገ ወይም በአንቀጽ 7 ተራ ቁጥር 4 መሠረት በበቂ ዋስትና የተደገፈ ስምምነት ላይ ካልተደረሰ፣ በአንቀጽ 12 ከመያዝ ነፃ ከተደረጉት ወይም በፍ/ቤት አስቀድሞ ከተከበረ ወይም በዋስትና ከተያዘ ንብረት በስተቀር ማናቸውንም የግብር ባለዕዳውን ንብረት የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ይይዛል፣ ለግብር ዕዳው መክፈያ እንዲውል ያደርጋል፡፡

2. ለግብር/ታክስ ዕዳ ክፍያ የሚያዘው ንብረት ዋጋ በተቻለ መጠን ከግብር/ታክስ ዕዳው ዋጋ ጋር ተመጣጣኝ መሆን አለበት።
3. የግብር አስገቢው ባለሠልጣን ንብረት ከመያዙ በፊት ንብረቱ እንዲከበርና እንዲያዝ የተሠጠውን ውሳኔ /የትዕዛዝ ቅጂ በአንቀጽ 10(4) ለተገለጹት አካላት ሁሉ ይሠጣል።

4. ከእርሻ ሰብል በስተቀር

ሀ/ ማናቸውም የሚንቀሳቀስ ንብረት የሚያዘው በግብር ባለዕዳው እጅ የሚገኘውን ንብረት በመረከብ ነው። የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች ንብረት በሚይዙበት ወቅት እርዳታ የሚያስፈልጋቸው ከሆነ የፖሊስ ኃይል እንዲገኝ ማድረግ ይችላሉ። ግብር ከፋዩ ከሁለት ያልበለጡ እማኞች ሊያቀርብ ይችላል። የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች የግብር ባለዕዳው ወይም ወኪሉ በተገኙበት ንብረቱን ቆጥሮና መዝገቦ በእማኞች ፊት ይረከባል፣ በቦታው የተገኙት ሁሉ ይህንኑ በፈርማቸው ያረጋግጣሉ።

ለ/ የግብር አሰባሰብን የሚከታተሉ ባለሙያዎች የተረከቡትን ንብረት በሚገባ ለመጠበቅና አጠባበቁም ለሚጠይቀው ጥንቃቄ ሁሉ ኃላፊነት አለባቸው። የተቆጠረው ንብረት ዝርዝር ተረካቢው ገቢዎች ጽ/ቤት እና የተገኙት ሰዎች ከፈረሙበት በኋላ አንዱ ቅጂ ለግብር ባለዕዳው ይሠጣል።

ሐ/ የተያዘው ንብረት የተከበሩ ማዕድናት ማለት አልማዝ፣ ዕንቁ፣ ወርቅና ብር.... ወዘተ የሆነ እንደሆነ መጠኑ በሚዛን ተመዝኖና ዋጋው በባለሙያ ተገምቶ ይኸው ሁኔታ በዝርዝሩ ላይ መገለፅ አለበት።

5. የተያዘው ወይም የተከበረው ንብረት በቶሎ የሚበላሽ፣ በስብሶ ዋጋ የሚያጣ ወይም ለጥበቃው የሚያስፈልገው ወጪ ከዕቃው ዋጋ የሚበልጥ የሆነ እንደሆነ የግብር አሰባሰቡን የሚከታተል የከተማ አስተዳደር/የገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ ወይም የወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ ወዲያውኑ እንዲሸጥ ውሳኔ ሊሠጥ ይችላል።

6. የሚያዘው ወይም የሚከበረው ሀብት የእርሻ ሰብል ወይም ዛፍ/ፍሬ የሆነ እንደሆነ በማሳወቅ ላይ ተያይዞ ያለ ከሆነ ትዕዛዙን በሥፍራው በመለጠፍ፣ ሰብሉ ታጭዶ የተከመረ ወይም በመወቃት ላይ ያለ የእንሰሳት መኖር ክምር ሲሆን፣ በክምር ወይም በአውድማቸው አቅራቢያ በመለጠፍ የሚፈጸም ሲሆን የትዕዛዙ ቅጂ በግብር ባለዕዳው መኖሪያ ቤት እና በሌላ በግልፅ በሚታይ ሥፍራ ይለጠፋል።

7. በንዑስ አንቀጽ (6) የተከበረው ንብረት ስለሚጠበቅበት ሁኔታ የግብር አሰባሰቡን የሚከታተል ገቢዎች ኃላፊ የተሰጠው ትዕዛዝ እንደተጠበቀ ሆኖ የግብር ባለዕዳው ሰብሉን ሊያጭድ፣ ሊወቃ ይችላል። የግብር ባለዕዳው ይህን ባላደረገ ወይም ፈቃደኛ ባልሆነ ጊዜ በግብር ባለዕዳው ላይ በሚታሰብ ወጪ ሊታጨድ ሊወቃ ይችላል።

8. እንዲያዝ ወይም እንዲከበር የታዘዘው ሀብት እና ንብረት ወይም መብት በግብር ባለዕዳው እጅ ያልገባ ከሌላ ሰው የሚጠይቀው በሚተላለፍ ሠነድ ያልተደገፈ ገንዘብ፣ ወይም በፍርድ ቤት ከሶ

በማስፈረድ መብት ያገኘበት ገንዘብ ወይም ሌላ ሀብት በሆነ ጊዜ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ኃላፊ ሌላ ግልፅ የሆነ ትዕዛዝ እስኪሰጥ ድረስ ሀብቱ ወይም ገንዘቡ በእጅ ያለ ሰው ገንዘቡን ወይም ሀብቱን ወይም መብቱን ለግብር ባለዕዳውም ሆነ ለሌላ ሰው ሳይሠጥ/ሳያስተላልፍ በእጁ እንዲያቆይ በጽሑፍ ማዘዝ ይኖርበታል። ሀብቱ በንግድ ማህበር የተመዘገበ የአክሲዮን ሰነድ የሆነ እንደሆነ ሰነዱን የግብር ባለዕዳው ለሌላ ሰው እንዳይሠጥ እንዳይሸጥ ወይም የትርፍ ድርሻውን እንዳይቀበል በማድረግና የንግድ ማህበሩም የሠነዱን ዝውውር በሌላ ሰው ስም እንዳይመዘገብ በትዕዛዙ ውስጥ በግልፅ በማመልከት ይፈፀማል። የትዕዛዙ ቅጂ በግብር አስገቢው አካል ግቢ በግልፅ በሚታይ ሥፍራ ይለጠፋል። ገንዘቡ ሀብቱ ወይም ሠነዱ በእጁ የሚገኝና ትዕዛዙ የደረሰው ማናቸውም ሰው ሃብትና ንብረቱ ወይም ሠነዱን በደረሰኝ ለግብር አስገቢው መክፈል ወይም ማስረከብ አለበት።

9. የሚከበረው እና የሚያዘው ንብረት የግብር ባለዕዳው ከሌሎች ሰዎች ጋር በተከፋይነት ወይም በጋራ የሚጠቀምበት ወይም የጋራ ባለሀብት የሆነበት ሀብት ወይም በሽርክና የያዘው ሀብት ሲሆን የመያዙ ወይም የማስከበሩ ሥርዓት የሚፈፀመው ድርሻውን ለሌላ ሰው አሳልፎ እንዳይሰጥ፣ እንዳይሸጥ፣ በዋስትና እንዳያስይዝ ወይም በማናቸውም ምክንያት እንዳያስተላልፍ ከሽርክናው የሚገኘውን ትርፍ እንዳይወስድ የማገድ ትዕዛዝ ለጋራ ባለሀብቶቹ ወይም ለሽሪኮቹ በመስጠት ነው። የትዕዛዙ ቅጂ ለግብር ባለዕዳውም መሰጠት አለበት።

10. የሚያዘው ሀብት የግብር ባለዕዳው የሚያገኘው ደመወዝ ሲሆን በየወሩ እየተቀነሰ ወይም የግብር አስገቢው ባለልጣን በሚያዘው ሁኔታ እንዲያዝ ይደረጋል። የማንኛውም ሠራተኛ ደመወዝ እንዲያዝ የሚሰጠው ትዕዛዝ ከሠራተኛው የሚፈለገውን የግብር ዕዳ መጠን የሚገልፅ መሆን አለበት። ትዕዛዙ የደረሰው ቀጣሪም በየወሩ ከደመወዙ ላይ እየቆረጠ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን መክፈል አለበት። እንዲያዝ የታዘዘው የደመወዝ ድርሻ መጠን በፍርድ ቤት ወይም በሌላ የግብር አስገቢው አካል በተሰጠ ትዕዛዝ ምክንያት አስቀድሞ የተያዘ ሲሆን ሁለተኛው ትዕዛዝ የደረሰው ቀጣሪ ይህንኑ በመግለፅ ቀደም ሲል የደረሰውን የትዕዛዝ ግልባጭ ከመግለጫ ጋር በማያያዝ ለግብር ሰብሳቢው ባለሥልጣን መልሶ መላክ ይኖርበታል። በተጨማሪም ሠራተኛው የደመወዝ ጭማሪ ባገኘ ጊዘም ሆነ መ/ቤቱን በለቀቀ ጊዜ ወዲያውኑ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ማሳወቅ አለበት። ከግብር ባለዕዳው ደመወዝ ላይ በየጊዜው የሚቆረጠው የገንዘብ መጠን በባለሥልጣኑ ትዕዛዝ ላይ መገለጽ አለበት።

11. እንዲያዝ የታዘዘው ሀብት የሚዘዋወር የገንዘብ ሰነድ የሆነ እንደሆነ እና በፍርድ ቤት ወይም በመንግሥት መሥሪያ ቤት ያልተያዘ ከሆነ የማስከበሩ ወይም የማስያዙ ሥርዓት የሚፈፀመው ተዘዋዋሪ የገንዘብ ሰነድ ተይዞ በግብር አስገቢው ባለሥልጣን መ/ቤት እንዲቀመጥ በማድረግ፣ በሌላ አካል የተያዘም ከሆነ ሌላ ትዕዛዝ እስኪሰጥ ድረስ እንዳይለቀቅ የሚያግድ ትዕዛዝ በመስጠት ይሆናል። ለአምጪው እንዲከፈል የሚሉ የማስጫኛ ሰነዶች እንዲያዙ እንዲሁም በሰነዶቹ የሚጠየቅ ንብረት እንዳይለቀቅ ትዕዛዝ መስጠት አለበት።

12. እንዲያዝ ወይም እንዲከበር የታዘዘው ሃብትና ንብረት በፍርድ ቤት ወይም በመንግሥት መሥሪያ ቤት የሚገኝ ሲሆን ሀብቱ ራሱ ወይም የሚያስገኘው ማናቸውም ጥቅም ተጠብቆ እንዲቆይ የግብር ባለሥልጣኑ ትዕዛዝ በመስጠት ማስከበር ይችላል።

13. የግብር ባለዕዳው በሣጥኑ ስላለው ንብረት መረጃ እንዲሰጥ ተጠይቆ ፈቃደኛ ካልሆነ ወይም ቁልፉን ለመስጠት እምቢተኛ የሆነ እንደሆነ ባንኩ ወይም የገንዘብ ተቋሙ ቁልፉን እንዲሰጥ ተደርጎ የባንኩ ተወካይና የግብር ባለዕዳው ወይም ወኪሉ እንዲገኙ ማስታወቂያ በመስጠት ተከፍቶ በውስጡ የተገኘው ንብረት ይመዘገባል። ሌላ ውሣኔ እስከሚሰጥበት ድረስ ታሸጎ እንዲቀመጥ ይደረጋል።

14. የመንግሥት ቦንድ እንዲሁም ከኢንቨስትመንት እና ከኢንሹራንስ በየጊዜው የሚከፈሉ እንዳይከፈልና ሌላ ትዕዛዝ በግብር አስገቢው ባለስልጣን እስከሚሰጥ ድረስ ይዞ እንዲቆይ ለሚመለከተው አካል ትዕዛዝ በመስጠት ሊከበር ይችላል።

15. እንዲያዘ ወይም እንዲከበር የተወሰነው የማይንቀሳቀስ ንብረት ከሆነ የግብር ባለዕዳው ደህን ንብረት ስሌላ ሰው እንዳይሰጥ፣ እንዳይሸጥ፣ እንዳይሰውጥ ወይም በማናቸውም ሌላ ሁኔታ መብቱን ሰማንም ሰው እንዳያዛወር እንዲሁም ሌሎች ሰዎች በዚህ ንብረት ላይ የዋስትና መብትን ጨምሮ ማናቸውንም ዓይነት መብት እንዳይኖራቸው የሚያግድ ትዕዛዝ የማይንቀሳቀስ ንብረት ለሚመዘገበው ስኬት በመስጠት የሚፈጸም ይሆናል።

የትዕዛዙ ቅጂ በንብረቱ አቅራቢያ ወይም በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ በግብር አስገቢው ባለሥልጣን ግቢ ውስጥ ግልፅ ሆኖ በሚታይ ሥፍራ ይለጠፋል። አንድ ቅጂ ለግብር ባለዕዳው ይሰጣል።

14. የደንበኞችን ንብረት ስለመመለስ:-

የተያዘው ወይም በማሸግ የተከበረው የድርጅቱ ሳይሆን የደንበኞች ንብረት መሆኑ በበቂ ማስረጃ ሲረጋገጥ በውስጡ የሚገኝበት እንደላውንደር/የደረቅ እጥበት፣ ልብስ ሰፊት፣ የጥገና አገልግሎት መስጫ ወይም ጋራሻ የሆነ እንደሆነ ንብረቱ ከተያዘ በኋላ ባሉት የድርጅቱ የሥራ ቀናትና ሰዓት ደንበኞች ማስረጃቸውን እያቀረቡና ያልተከፈለ የአገልግሎት ቀሪ ሂሳብ እየከፈሉ እንዲረከቡ መደረግ አለበት።

15. ልዩ ጥንቃቄ ስለሚያስፈልጋቸው ዕቃዎች:-

1. በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 በተመለከተው መሠረት ንብረት ሲያዝ በተለይ ልዩ ጥንቃቄ የሚያሻቸው ልዩልዩ ኬሚካሎች ወይም ንጥረ ነገሮች የሚሸጡባቸው፣ የሚከማቹባቸው ወይም የሚመረቱባቸው ሲሆን እነዚህን ኬሚካሎች ወይም ንጥረ ነገሮች ለመያዝ የሚያስፈልገው ጥንቃቄ በቅድሚያ መታወቅና አስፈላጊው ቅድመ ዝግጅት መደረግ አለበት።
2. የዚህ ዓይነት ዕቃዎችን ለመሸጥ ወይም ለማስወገድ የሚያስፈልገው ወጪ ከሽያጩ ከሚገኘው ዋጋ እኩል የሚሆን ወይም የሚበልጥ ከሆነ ይህን ሁኔታ አስቀድሞ በመገንዘብ ሁኔታው ከታወቀበት በ15 ቀናት ውስጥ ውሣኔ ሊሠጥበት ይገባል።
3. ስለአያያዙ፣ ስለአጠባበቁና አሻሻጡ ከሚመለከታቸው የመንግሥት አካላት ትብብር ሊጠይቅ ይችላል።

16. የተያዘ ወይም የተከበረ ንብረት ስለሚለቀቅበት ሁኔታ፡-

የተያዘ ወይም የተከበረ ንብረት ፡-

1. ለንብረቱ መያዝ ወይም መከበር ምክንያት የሆነው የግብር ዕዳ እንዲሁም ንብረቱን ለመያዝና ለማስከበር የወጣ ወጪ በሙሉ የተከፈለ እንደሆነ፤
2. የግብር ዕዳው የተሠረዘ ወይም በምህረት እንዲቀር የተደረገ እንደሆነ፤ ወዲያውኑ ይለቀቃል፤ ንብረት/መብት ለሚመዘገቡ አካላት የመያዝ ወይም የማስከበሩ ትዕዛዝ መነሣቱ በግብር አስገቢው ባለሥልጣን አማካኝነት ይገለፅላቸዋል።

17. በተያዘ ወይም በተከበረ ንብረት ላይ የሚቀርብ አቤቱታን ስለመመርመር፡-

1. የግብር ባለዕዳው የተያዘው ወይም የተከበረው ንብረት በሕግ የማይከበር ወይም የማይያዝ ነው በማለት የንብረቱ ሽያጭ ከመካሄዱ በፊት አቤቱታ ሲያቀርብለት አግባብ ያለው የከተማ/ወረዳ አስተዳደር ገቢዎች ጽ/ቤት አቤቱታውን በማጣራት ውሳኔ ይሰጣል። ውሳኔው መያዝ የለበትም የሚል ከሆነ ንብረቱ እንዲለቀቅ ይደረጋል።
2. የግብር ባለዕዳው ግብር ባለመክፈሉ ምክንያት የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የያዘው ወይም ያስከበረው ንብረት ይገባናል የሚሉ ሶስተኛ ወገኖች የሚያቀርቡትን አቤቱታ ተቀብሎ የከተማ አስተዳደር ገቢዎች ጽ/ቤት /ወረዳ የገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ ይመረምራል። አስፈላጊውን ውሳኔ ይሰጣል። ንብረቱ አላግባብ የተያዘ መሆኑን እና የአቤቱታ አቅራቢው ንብረት መሆኑን በበቂ ማስረጃ በማያጠራጥር ሁኔታ ያረጋገጠ እንደሆነ የተያዘው ንብረት እንዲለቀቅ ውሳኔ ይሰጣል።

18. በሌላ ሰው እጅ የሚገኝን ንብረት/ገንዘብ ለመቀበል የማይቻልባቸው ሁኔታዎች፡-

1. በገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 76/94 አንቀጽ 79 (2) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ የግብር ባለዕዳው ሃብት በእጅ የሚገኝ ሰው የማቻቻጥ ጥያቄ በፍትሐብሄር ሕግ ከቁጥር 1831-1841 ባሉት ድንጋጌዎች መሠረት የማቻቻሉ ጥያቄ ተቀባይነት ያለው መሆኑን የከተማ ወይም የወረዳ አስተዳደር ገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ ማጣራት ይኖርበታል። የመያዝ ወይም የማስከበሩ ትዕዛዝ ከደረሰው በኋላ የመክፈያ ጊዜው ለደረሰ ዕዳ በማቻቻያነት ለማዋል የሚቀርበው ጥያቄ ተቀባይነት የለውም።
2. የግብር ባለዕዳው ሀብት ወይም ገንዘብ በእጁ የሚገኝ ሰው ሀብቱን ወይም ገንዘቡን ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ለማስረከብ ወይም ለመክፈል የማይገደድበት ሕጋዊ ምክንያት ያለው መሆኑን በመግለጽ እንዲሁም የሆነ እንደሆነ እና ምክንያቱ በግብር ባለሥልጣኑ ዘንድ ተቀባይነት ያላገኘ እንደሆነ የግብር ባለስሥጣኑ በፍ/ቤት ክስ በማቅረብ ሃብቱን ወይም ንብረቱን ለመረከብ ይችላል።

19. ገንዘብ በተያዘ ጊዜ ደረሰኝ ስለመስጠት፡-

የግብር ባለዕዳው በተሰጠው የመክፈያ ጊዜ ውስጥ ዕዳውን አጠናቆ ባለመክፈሉ በሚሰጥ የመያዝ ትዕዛዝ መሠረት ከግብር ባለዕዳው እጅ መኖሪያ ቤት ወይም ንግድ ወይም ሥራውን ከሚያከናውንበት ቤት እንዲሁም ከባንክና ከማንኛውም ለግብር ባለዕዳው ገንዘብ የመክፈል ግዴታ ካለበት ሰው ላይ ገንዘብ የተያዘ እንደሆነ ገቢ ለተደረገው ገንዘብ ደረሰኝ በመስጠት ከግብር ዕዳው ላይ ሂሳብ እንዲቀነስ ይደረጋል።

20. ንብረትን በመያዝ ለግብር ዕዳ መክፈያ ማዋልን በውክልና ስለማስፈጸም፡-

1. የግብር ባለዕዳው ሀብት ንብረት የሚገኘው የግብር አስገቢው ባለስልጣን ከሚገኝበት ክልል ውጭ ሆኖ ሲገኝ የግብር ባለዕዳው ሀብት እንዲያዝ ወይም እና እንዲከበር የተሰጠውን ውሳኔ ከአስፈላጊ ሰነዶች ጋር ሀብቱ በሚገኝበት አካባቢ ክልል ወይም ከተማ አስተዳደር ኃላፊነት ላለው ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤት በመላክ በውክልና እንዲፈጸም ሊያደርግ ይችላል።
2. ሀብቱ እንዲያዝ ወይም እና እንዲከበር የተሰጠው ውሳኔና አስፈላጊው ሰነዶች ከውክልናው ጋር የደረሰው የገቢ አስገቢው ኃላፊነት ያለው አካል ንብረቱን በመያዝና በመሸጥ ገንዘቡን እንዲያስፈጸምለት ለወከለው አካል ማስተላለፍ አለበት።

ክፍል ሶስት

የተያዘውን የግብር ባለዕዳውን ሀብት ስለመሸጥ፤

21. ንብረት ስለመገመት፡-

1. የግብር/የታክስ ባለሥልጣኑ ያስከበረው፣ የያዘው ወይም ታሽጎ እንዲቀመጥ ያደረገውን የግብር/ታክስ ከፋዩን ንብረት ለመሸጥ እንዲችል ንብረቱ በታክስ ባለሥልጣኑ ባለሙያዎች ወይም በሌሎች የንብረት ግምት ሥራ ማከናወን በሚችሉ አካላት ንብረቱ እንዲገመት ያደረጋል።
2. በግብር ባለስልጣኑ ባለሙያዎችም ሆነ በሌሎች አካላት የሚሠራው ግምት የተጋነነ ወይም እጅግ በጣም ዝቅ ተደርጎ የተገመተ እንዳይሆን የባለስልጣኑ መ/ቤት የግምቱ ሥራ በአግባቡ የተሰራ መሆኑን ያረጋግጣል።
3. በዚህ ዓይነት የተገመተው የሀብት ዋጋ የሐራጅ ወይም የጨረታ መነሻ ዋጋ ይሆናል።

22. የንብረት አሻሻጥ ቅደም ተከተል፡-

1. የተያዘውን/የተከበረውን ንብረት ዓይነት፣ ያለበትን ቦታ፣ የንብረቱን ሁኔታ እና ሌሎች ሁኔታዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት የሽያጭ ዘዴ በሐራጅ ወይም በሰም በታሸገ ኤንቨሎፕ በሚቀርብ ጨረታ መሆኑን የግብር/ታክስ ክስ የከተማ አስተዳደር ገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ ወይም የወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት ኃላፊ በቅድሚያ ይወስናል።
2. የግብር ባለስልጣኑ በሐራጅ የሚሸጠው የግብር/ታክስ ከፋዩ ንብረት ከአንድ በላይ ከሆነ እንደሁኔታው ንብረቶቹ በሙሉ በአንድ ጊዜ ወይም ከፊል ንብረቶቹ በቅደም ተከተል እንዲሸጡ ለማድረግ ይችላል።
3. የንብረት ሽያጭ በቅደም ተከተል የሚደረገው የከፊል ንብረቱ ሽያጭ የግብር/ታክስ ዕዳውን ለመሸፈን የማይበቃ መሆኑ እና ንብረቱን ለመሸጥ ብዙ ጊዜ የማይወስድ መሆኑ ሲታመን ነው።

23. የግብር/ታክስ ንብረት ሽያጭ አሰባሰብ ተግባር የተሠማሩ የሥራ ሂደቱ ስራተኞች የወልና የግል ተግባርና ኃላፊነት፡-

1. በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የተያዘ ንብረት ሽያጭ የሚከናወነው እንደአግባብነቱ በከተማ/ወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት ወይም በባለሥልጣኑ ዋና መ/ቤት በገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች ይሆናል፤

2. የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች ሐራጅ በሚካሄዱበት ቀን የፖሊስና የቀበሌ አስተዳደር ተወካዮች የተመደበ መሆኑን እና በተገቢው ሰዓት ሐራጅ በሚካሄድበት ቦታ መድረሳቸውን ይከታተላሉ፤ ያረጋግጣሉ፤
3. ሐራጁን የሚያስቆም የፍ/ቤት ትዕዛዝ በመቅረቡ ወይም በግብር/ታክስ ዕዳ አከፋፈል በተጨማሪ የጊዜ ስምምነት በመሠጠቱ ወይም ከባለስልጣኑ የበላይ ኃላፊ ሐራጅ እንዳይካሄድ ትዕዛዝ ሲሰጥ ወይም የግብር/ታክስ ዕዳ ሙሉ በሙሉ የተከፈለ መሆኑን የሚያስረዱ ሰነዶች ሲቀርቡ ባለሙያዎች የሐራጅ ሽያጭ እንዳይካሄድ ያደርጋል፤
4. የግብር አሰባሰብ ክትትል ሙያተኞች ቡድን መሪው የሐራጅ ሽያጭ ሥነ-ሥርዓት አካሄዱ በቃለ ጉባዔ እንዲያዝ ያደርጋል። የቡድኑ አባላት፣ በሐራጅ የሚሸጠው ንብረት ባለቤት፣ ንብረቱ በእጁ የሚገኝ ሰው ወይም ወኪል በቃለ ጉባዔው ላይ እንዲፈረሙ ያደርጋል።
5. የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች በሐራጅ የሚሳተፉ ሰዎች በሐራጅ የሚሸጠው ንብረት ግምት በሐራጁ ማስታወቂያ የተወሰነውን /የተመለከተውን/ ገንዘብ በቅድሚያ ማስያዛቸውን የማረጋገጥ፣ ሐራጁም በዚህ መመሪያ መሠረት በትክክል ለመካሄዱ የግልና የጋራ ኃላፊነት አለባቸው።

24. የሐራጅ ማስታወቂያ ስለማውጣት፡-

1. በግብር ዕዳ ምክንያት የተያዘው ንብረት በሐራጅ የሚሸጠው የሐራጁ ማስታወቂያ ሰፊ ሥርጭት ባለው ጋዜጣ ላይ እንዲወጣ በማድረግ ነው።
2. የሐራጅ ማስታወቂያ የንብረቱን ዓይነትና ሁኔታ፣ የንብረቱ የሐራጅ መነሻ ግምት፣ ንብረቱ የሚገኝበትን ቦታ፣ ሐራጅ የሚካሄድበትን ቀንና ሰዓት፣ የንብረቱን ባለቤት ስም፣ የሐራጅ ተካፋዮች በሐራጅ ለመሳተፍ ሊያሟሉ የሚገባቸውን ሁኔታዎች የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሐራጁን የመሠረዝ መብት እንዳለው የሚገልፅ መሆን አለበት።
3. የሐራጅ ማስታወቂያ ከዚህ መመሪያ ጋር አባሪ በተደረገው ፎርም መሰረት መዘጋጀት ይኖርበታል።
4. ማናቸውም የሚንቀሳቀስ ንብረት ሐራጅ ማስታወቂያው በጋዜጣ ከወጣበት ቀን ጀምሮ 15 ቀናት መቆየት አለበት። የሚሸጠው ንብረት የማይንቀሳቀስ ንብረት የሆነ እንደሆነ ሽያጩ የሚከናወነው የሐራጁ ማስታወቂያ ጋዜጣ ላይ ከወጣበት ቀን አንስቶ 15 ቀናት በኋላ ይሆናል።
5. የሐራጅ ማስታወቂያ በጋዜጣ ከወጣ በኋላ ይህ የሐራጅ ማስታወቂያ ያለበትን ገፅ ፎቶ ኮፒ በማድረግ ሕዝቡ የሚሰበስቡባቸው ቦታዎች በመለጠፍ በሐራጅ የሚካፈሉት ሰዎች ብዛት እንዲጨምር ጥረት መደረግ አለበት።
6. በሐራጅ የሚሸጠው ንብረት ከፍተኛ ዋጋ የሚያወጣ ከሆነ በሐራጅ የሚሸጠውን ንብረት በምስል በማስደገፍ ማስታወቂያው በቴሌቪዥን እንዲተላለፍ ሊደረግ ይችላል። በቴሌቪዥን

የሚተላለፈው ምስል የሚቀረፀው እንደነገሩ ሁኔታ በግብር አስገቢው ባለስልጣን የሕዝብ ግንኙነት ባለሙያ ወይም በኢትዮጵያ ቴሌቫዥን ድርጅት ወይም በሌላ የማስታወቂያ ድርጅት ሊሆን ይችላል።

25. ሐራጅ ስለማካሄድ፡-

1. የሐራጅ ሽያጭ ሊካሄድ የሚችለው የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች ቡድን አባላት ቢያንስ ሶስቱ መገኘት አለባቸው አንድ የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያ ወይም በሚገኝባቸው ገቢ ጽ/ቤቶች ሌሎች ባለሙያዎችን በመጨመር ከሶስት ባላንስ ጊዜያዊ የባለሙያዎች ቡድን /ሸርቸዋል ቲም/ ተቋቁሞ እንዲሰራ ይደረጋል።

2. የሐራጅ ሥነ-ሥርዓቱ ከመጀመሩ በፊት በሐራጁ የሚካፈሉ ሰዎች ስም ዝርዝር ይመዘገባል። በሐራጁ ተሳታፊዎች በሐራጅ ለመካፈል ተገቢውን መያዣ በባንክ በተመሰከረለት ቼክ ወይም በሲፒኦ ወይም በጥሬ ገንዘብ እንዲያስይዙ ይደረጋል።

3. በሐራጅ ለመሳተፍ የቀረበው ሰው አንድ ብቻ ከሆነ ሐራጅ ሊካሄድ አይችልም።

4. የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች የሐራጅ ሽያጭ ሥነ-ሥርዓት በመካሄድ ላይ እያለ ለሐራጁ መልካም አፈፃፀም ተቃራኒ የሆነ አድራጎች ከተጫራቾች በማናቸውም መልኩ ሲፈፀሙ እንደአስፈላጊነቱ ከአድራጎቻቸው እንዲቆጠቡ ጥብቅ ማስጠንቀቂያ ለመስጠት ወይም ከሐራጁ ውጪ እንዲሆኑ ለማድረግ ይችላሉ።

5. ሐራጁ የሚካሄደው የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች አባላት መካከል አንድ ሰው ሐራጅ ባይ በመሆንና ሐራጁን በመክፈት የሐራጅ ተሳታፊዎች የሚሰጡትን ዋጋ ለተሳታፊዎች በሚገባ በሚሰማ ሁኔታ ከ1-2 ጊዜ እየቆጠረ ተሳታፊዎች እንዲያጫርት በማድረግ ነው።

6. እያንዳንዱ ተሳታፊ የሰጠው ዋጋ ከ1-2 የሚቆጠረው ተሳታፊዎች ለማሰብ ሰፊ ጊዜ እንዲያገኙ ረጋ እና ዝግ ብሎ ሲሆን፣ ሶስት ተብሎ ከተቆጠረ ሶስት ተብሎ የተቆጠረለት ሰው አሸናፊ ይሆናል። ይሁን እንጂ የሐራጅ አሸናፊ መሆኑ የሚረጋግጠው የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሐራጁን ሲያፀድቀው መሆኑን ለአሸናፊው ሊገለፅለት ይገባል።

7. በመጀመሪያ ሐራጅ በግብር ዕዳ ምክንያት የተያዘው ንብረት ከሐራጅ የመነሻ ዋጋ በታች ሊሸጥ አይችልም።

8. የግብር ባለዕዳው ወይም የጋራ ባለሀብቶች በጨረታው ለመሳተፍ አስፈላጊውን መስፈርት ካሟሉ እና ሌሎች ተጫራቾች ካቀረቡት ከፍተኛ ዋጋ እኩል ወይም በላይ በማቅረብ መሳተፍ ከፈለጉ በአንደኛ ደረጃ የግብር ባለዕዳው በሁለተኛ ደረጃ የጋራ ባለሀብቶች በቅድሚያ የመግዛት መብት ይኖራቸዋል።

26. የጨረታ አካሄድ ሥነ-ሥርዓት፡-

የግብር ባለሥልጣኑ የተያዘው ንብረት ሽያጭ በጨረታ እንዲፈፀም ከወሰነ ሽያጭ በሚከተለው አካሄድ ይከናወናል።

1. የሐራጅ ማስታወቂያ በሚነገርበት አካሄድን የጨረታ ማስታወቂያ እንዲወጣ ይደረጋል።
2. የጨረታ ማስታወቂያ ለመጀመሪያ ጊዜ ከተነገረበት ቀን ጀምሮ በሚቆጠር የ15 ቀን ጊዜ ውስጥ ተወዳዳሪዎች የመወዳደሪያ ሀሳባቸውን ማቅረብ ይኖርባቸዋል።
3. የጨረታ መወዳደሪያ ሀሳብ ለማቅረቢያ በተወሰነው የመጨረሻ ቀን ንብረቱ የተያዘበት ግብር ከፋይ ወይም ወኪሉ በተገኘበት ጨረታው ይከፈታል።
4. ለጨረታው ከቀረቡት ተወዳዳሪዎች ከፍተኛ ዋጋ የሰጠው የጨረታው አሸናፊ ይሆናል።
5. የጨረታው ውጤት የፀና የሚሆነው የግብር ባለሥልጣኑ ኃላፊ የጨረታውን ሪፖርት ሲያፀድቀው ይሆናል።

27. ሪፖርት ስለማቅረብ፡-

1. የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች ከዚህ መመሪያ ጋር አባሪ ሆኖ በተመለከተው ቅጽ መሠረት የጨረታውን አካሄድ የሚያሳይ ሪፖርት ያቀርባሉ።
2. የሐራጁን ሪፖርት ወረዳ ገቢዎች ባለሥልጣን እና ከተማ አስተዳደር ገቢዎች ጽ/ቤቶች ከአስተያየት ጋር ለግብር/ታክስ ባለሥልጣኑ ያቀርባሉ።

28. ድጋሚ /ሁለተኛ/ ሐራጅ ስለማውጣት፡-

1. በግብር ዕዳ የተያዘው ንብረት በመጀመሪያው ሐራጅ ያልተሸጠ እንደሆነ የአንደኛ ሐራጅ ማስታወቂያ በወጣበት አካሄድ ድጋሚ /ሁለተኛ/ የሐራጅ ማስታወቂያ በማውጣት እንዲሸጥ ያደርጋል።
2. ለድጋሚ ሐራጅ አፈፃፀም አግባብ ያላቸው የመጀመሪያ ሐራጅ ሥርዓቶች ተፈፃሚ ይሆናሉ።

29. በሁለተኛ ሐራጅ ስላልተሸጠ ንብረት፡-

1. በሁለተኛ ሐራጅ ያልተሸጠ ንብረት የመንግሥትን ጥቅም የሚያስጠብቅ መሆኑ የታመነበት እንደሆነ የግብር ባለሥልጣኑ በግምቱ ሊረከበው ወይም ሦስተኛና ከሦስተኛ በላይ ሐራጅ እንዲወጣ ሊያደርግ ይችላል።
2. የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የበላይ ኃላፊ በተለየ ሁኔታ እንዲፈፀም ካልተወሰነ በስተቀር በሁለተኛ ሐራጅ ያልተሸጠው ንብረት በሶስተኛ ወይም ከሶስተኛ ጊዜ በላይ በሚካሄድ ሐራጅ ሊሸጥ የሚችለው በግምቱ ወይም ከግምቱ በላይ ብቻ ሲሆን ነው።
3. ሶስተኛ ወይም ከሶስተኛ ጊዜ በላይ የሚደረግ ሐራጅ ሲካሄድ አግባብ ያላቸው የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ጊዜ ሐራጅ ሥነ-ሥርዓቶች ተፈፃሚ ይሆናሉ።

30. ንብረት በሐራጅ ከተሸጠ በኋላ ስለሚፈፀም ተግባር፡-

1. የተያዘ ንብረት በሐራጅ በተሸጠበት ቀን የሐራጅ አሸናፊ ያስያዘውን ገንዘብ በዕለቱ በልዩ ሂሳብ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣኑ የባንክ ሂሳብ ገቢ ይደረጋል። ሌሎች ተሳታፊዎች ያስያዙት

ገንዘብ ተመላሽ ይሆናል። የሐራጅ አሸናፊ ያስያዘውን ገንዘብ ለባለሥልጣኑ በዕለቱ ገቢ ለማድረግ በበቂ ምክንያት ያልተቻለ እንደሆነ ቀጥሎ ባለው የሥራ ቀን ወደ ባለሥልጣኑ የባንክ ሂሳብ ገቢ ይደረጋል።

2. የሐራጅ አሸናፊ በሐራጅ ዕለት ያልከፈለውን ቀሪ ክፍያ ሐራጅ ከተካሄደበት ዕለት ጀምሮ በሚቆጠሩ አሥራ አምስት ተከታታይ ቀናት ውስጥ ባለሥልጣኑ የባንክ ሂሳብ ገቢ ማድረግ ይኖርበታል።
3. የሐራጅ አሸናፊ በንዑስ አንቀጽ 2 በተገለጸው ጊዜ ውስጥ ገንዘቡን ገቢ ካላደረገ የሰባት ቀን ቅድሚያ ማስጠንቀቂያ በመስጠት በዚህ ጊዜ ውስጥ ካልከፈ ገንዘቡ ለመንግሥት ገቢ የሚደረግ መሆኑ በፅሁፍ ይገለጻል።
4. የሐራጅ አሸናፊ ማስጠንቀቂያው ከደረሰው ቀን ጀምሮ በሰባት ቀን ጊዜ ውስጥ በልዩነት የሚፈለግበትን ሂሳብ ገቢ ካላደረገ ሐራጅ ተሠርዞ ያስያዘው ገንዘብ ለመንግሥት ገቢ ይደረጋል።
5. የሐራጅ አሸናፊ ቀሪውን ሂሳብ ባለመክፈሉ ሐራጅ የተሠረዘ እንደሆነ ሐራጅ የመጀመሪያ ከሆነ የመጀመሪያ ሐራጅ እንዳልተካሄደ ሁለተኛ ሐራጅ ከሆነ ሁለተኛ ሐራጅ እንዳልተካሄደ ይቆጠራል።

31. የተሸጠውን ንብረት ለገዢው ስለማስረከብ፡-

የግብር ባለስልጣኑ በሐራጅ የተሸጠው ንብረት ዋጋ ሙሉ በሙሉ መክፈሉን ካረጋገጠ፣ ተንቀሳቃሽ ንብረት ከሆነ ለአሸናፊው ወዲያውኑ ያስረክባል። የማይንቀሳቀስ ንብረትና ለማዛወር ምዝገባ የሚያስፈልገው ንብረት ከሆነ የንብረት ባለቤትነት መብት በገዥው ስም እንዲዛወር አግባብ ላለው የመንግሥት አካል በጽሁፍ ያስታውቃል። የንብረቱ ባለቤት ወይም ሕጋዊ ወኪሉ ይህንኑ በግልባጭ እንዲያውቀው ያደርጋል።

32. በሐራጅ ያልተሸጠን ንብረት ስለመረከብ፡-

1. በዚህ መመሪያ አንቀጽ 30(1) እንደተመለከተው ሊሸጥ ያልቻለን ንብረት የባለሥልጣኑ መ/ቤት እንዲረከበው ውሳኔ የተሰጠ እንደሆነ እና ተቀባይነት ካገኘ ወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት ወይም ከተማ አስተ/ገቢዎች ጽ/ቤት በኩል ይህንኑ ውሳኔ የንብረቱ ባለቤት በጽሁፍ እንዲያውቀው ይደረጋል።
2. የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በግምቱ የተረከበውን ንብረት ለመንግሥት የተሻለ ጥቅም በሚያስገኝ መንገድ ሊሸጥ ወይም ሊያስተላልፍ ወይም ለባለሥልጣኑ ሥራ ሊገለገልበት ይችላል።

33. የግብር ዕዳ ስለማቀናነስ፡-

1. በሐራጅ የተሸጠ ንብረት ወይም ባለሥልጣኑ የተረከበው ንብረት በተሸጠበት ወይም ባለሥልጣኑ በተረከበበት ዋጋ ልክ ከግብር ከፋዩ ከሚፈለግ ዕዳ ላይ እንዲቀነስ ይደረጋል። የግብር ክፍያ ደረሰኝም ለግብር ባለዕዳው ይሰጣል።

2. በሐራጅ ከተሸጠው ንብረት የተገኘው ገንዘብ በንዑስ አንቀጽ 1 በተመለከተው መሠረት እንዲቀናነስ ከተደረገ በኋላ ግብር ከፋይ ላይ የሚፈለግ ቀሪ ዕዳ ካለ፣ የባለስልጣኑ መ/ቤት ለዕዳው ክፍያ የሚውል የግብር ከፋይን ሌላ ማናቸውም ንብረት በመያዝ መሸጥ ይቻላል። ግብር ከፋይም የሚፈለግበት ግብርና ወጪ ከተቀነሰ በኋላ ተራፊ ሂሳብ ካለው ወዲያውኑ ይመለስለታል።

34. ንብረት የመያዝና የመሸጥ ወጪዎች፡-

የግብር ባለዕዳውን ንብረት በመያዝና በመሸጥ ለግብር ዕዳ መክፈያ የማዋል ሥርዓት ወጪዎች የሚባሉት የሚከተሉት ናቸው።

1. ተሸከርካሪ መጉተቻ ወጪ
2. የተያዙ ዕቃዎችን ለማጓጓዝ የወጣ ወጪ፣
3. የመጋዘን ወጪ፣
4. የቁልፍ መቁረጫና አዲስ ቁልፍ መግዣና ማስገጠሚያ
5. የሐራጅ ማስታወቂያ ልዩ ልዩ ወጪ፣
6. ለአጫራቾች የአገልግሎት ክፍያ፣
7. ዋጋ ማስተመኛ
8. የፖሊስ ድጋፍ ሲጠየቅ ለፖሊስ አባሉ የሚከፈል የአበል ወጪ
9. ሌሎች ልዩ ልዩ ወጪዎች፣ ከሥራ ጋር ተያያዥነት ያላቸው ተገቢ ደረሰኞች ሲቀርቡ፣

35. የሚፀናበት ቀን፡-

ይህ መመሪያ ከየካቲት 1/2001 ዓ.ም. ጀምሮ የፀና ይሆናል።

የአማራ ብሄራዊ ክልል መንግስት
ገቢዎች ባለሥልጣን .
ባህር ዳር

**በአብክመ ገቢዎች ባለሥልጣን
ንብረት/ሀብት ስለማስከበርና ስለመያዝ የሚሰጥ ማስታወቂያ**

ቀን.....
ቁጥር.....
የተ.እሴት ቁጥር.....
የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር.....

ለ _____
አድራሻ:- ክልል _____ ዞን _____ ወረዳ _____
ከተማ _____ ቀበሌ _____ የቤቱ _____ ስልክ ቁጥር _____

ተ.ቁ	የግብር /ታክስ		የገንዘብ መጠን		የተከፈለ		በቀሪ የሚፈለግ ግብር/ታክስ	
	ዓይነት	ዘመን	ብር	ሣ	ብር	ሣ	ብር	ሣ
							ወለድ መቀጫ	
							ደምር	

ከላይ መጠኑ ለተገለፀውና ለታክሱ ባለስልጣኑ መክፈል ያለበት ግብርና ታክስ የሚፈለግበት መሆኑን በማመልከት በቀን ----- በቁጥር ----- በተመዘገበ የግብርና ታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ እንዲደርስም መደረጉ ይታወቃል።

ሆኖም ግን የተጠቀሰውን የግብር/ታክስ ዕዳ የያዘ የግብር/ታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ የደረሰም ቢሆንም የግብር/ታክስ ግዴታ ለመወጣት ፈቃደኛ ሳይሆኑ ቆይተዋል።

ስለዚህ ተፈላጊውን የግብር ወይም ታክስ ግዴታውን ፈፅመው ባለመገኘትም በግብር ወይም ታክስ በአዋጅ ቁጥር 76/94 አንቀጽ 78 መሠረት የግብር ታክስ ከፋዩን ማናቸውም ንብረት በመያዝና በመሸጥ ለግብር ወይም ለታክሱ ዕዳ እንዲያውል ለታክስ ባለስልጣኑ ስልጣን የተሰጠ በመሆኑ ይህ ማስታወቂያ ከደረሰዎት ጊዜ ጀምሮ ማናቸውም የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረትም ለግብር ወይም ታክስ አሰባሰብ ዕዳውና ከዚህ ጋር ለተያያዙ የአፈፃፀም ተግባሮች ማከናወኛ ለሚወጣ ወጭ መሸፈኛ የተከበረ መሆኑን እናስታውቃለን።

የኃላፊ ፊርማ

ግልባጭ፣

በአብክመ ገቢዎች ባለሥልጣን
ንብረት /ሀብት/ ስለመያዝ የሚሰጥ ማስታወቂያ

ቀን.....
ቁጥር.....

ለ _____

በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር.....በተ.እሴት ቁጥር..... የተመዘገቡትና አድራሻቸው ክልል _____
_____ ዞን _____ ወረዳ _____ ከተማ _____ ቀበሌ _____
_____ የቤቁ _____ ስልክ ቁጥር _____ የሚገኙት ግብር ከፋይ አቶ/ወ/ሮ _____
_____ ከታች የተመለከተውን -----

..... መከፈል ያለበት የግብር/ታክስ መሆኑን በማመልከት በቀን ----- በቁጥር ----- የተመዘገበ የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ እንዲደርሳቸው የተደረገ ቢሆንም ግዴታን ለመወጣት ፈቃደኛ ባለመሆን የተጠቀሰው የግብር/ታክስ ዕዳ ማክፈል ይገኛል።

ተ.ቁ	የግብር /ታክስ		የገንዘብ መጠን		ይተከፈል		በቀሪ የሚፈለግ ግብር/ታክስ	
	ዓይነት	ዘመን	ብር	ሣ	ብር	ሣ	ብር	ሣ
							ወለድ መቀጫ	
							ደምር	

በፊደል _____

በመሆኑም ይህ ማስታወቂያ በደረሰዎት ጊዜ በግብር/ታክስ ከፋይ ስም የተቀመጠለት ገንዘብ ወይም ቢከፍሉት የሚገባ ማናቸውም አይነት ክፍያ ወይም በእጅ/በይዘታ/ የሚገኘው የግብር/ታክስ ከፋይ ንብረት ወይም በንብረቱ ላይ ያለው መብት በአዋጅ ቁጥር 76/94 አንቀጽ 78 መሠረት በገቢዎች ባለሥልጣን ስም እንዲከበር ተወስኗል።

ስለዚህ በማስታወቂያው መሠረት ባላስልጣኑ መ/ቤት ስም የተከበረው ሃብት/ንብረት በአዋጅ ቁጥር 76/94 አንቀጽ 78 መሠረት በግብር/ታክስ ከፋይ ስም የተቀመጠለት ገንዘብ ወይም ሊከፍሉት የሚገባ ማናቸውም ዓይነት ክፍያ ለታክስ ባለሥልጣኑ በ _____ የሥራ ቀናት ጊዜ ውስጥ ገቢ እንዲያደርጉ ወይም በእጅ/በይዘታ የሚገኝ የግብር/ታክስ ከፋይ ማናቸውም ንብረት ለግብር/ታክስ ዕዳ አሰባሰብ እንዲውል ለታክስ ባለሥልጣኑ በ _____ የሥራ ቀት ጊዜ ውስጥ እንዲያስረክቡ የተወሰነ መሆኑን እናስታውቃለን።

የኃላፊ ፊርማ

ግልባጭ፤

የሐራጅ ሽያጭ ማስታወቂያ

ግብር ከፋዩ ----- የሚፈለግባቸውን ግብር/ታክስ ብር ስላልከፈሉ አድራሻው ክልል
----- ዞን ----- ወረዳ/ከተማ ----- ቀበሌ ----- የቤት ቁጥር ---
----- የሆነውን የግብር ባለዕዳውን ንብረቶች በአብዛኛው ገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ግብር አዋጅ ቁጥር
76/94 በተሰጠው ሥልጣን መሰረት የሚሸጠው ንብረት_ዓይነት -----
----- ባለበት ሁኔታ በሐራጅ ለመሸጥ ይፈለጋል።

1. የንብረቱ የሐራጅ መነሻ ዋጋ ግምት ብር ----- ነው ።
2. የተጫራቾች የምዝገባ ሰዓት ከ----- አስከ ----- ሰዓት ሆኖ የሐራጁ መዝገያ ሰዓት -----
----- ይሆናል።
3. ተጫራቾች በቅድሚያ የሐራጁን መነሻ ዋጋ 1/4ኛውን በጥሬ ገንዘብ ወይም በባንክ የክፍያ ማዛዥ ሲ.ፒ.አ ማስያዝ
አለባቸው
4. ለተሸናፊ ተጫራቾች ያስያዙት ገንዘብ ወዲያውኑ ይመለስላቸዋል።
5. አሸናፊው ያስያዘው ገንዘብ ከግዥው ዋጋ ጋር ይታሰብለታል። ጠቅላላ ዋጋው ቀሪውን የሐራጅ ጨረታው
ከተካሄደበት ቀን ጀምሮ ባሉት 15 ቀናት ውስጥ አጠናቆ በመክፈል ንብረቱን መረከብ አለበት።
6. የጨረታው አሸናፊ ያሸነፈበትን ጠቅላላ ዋጋ በ15 ቀናት ውስጥ አጠናቆ የማይከፍል ቢሆን ለጨረታው በዋስትና
ያስያዘው ገንዘብ ለመ/ቤቱ ገቢ ሆኖ የጨረታው አሸናፊነቱ ይሠረዛል።
7. ንብረቱ በጨረታ እንዳይሸጥ የሚቃወም ቢኖር ከፍ/ቤት የእግድ ትዕዛዝ ማምጣት አለበት።
8. ስለ ንብረቱ አሻሻጥ ዝርዝር መረጃ ከ----- ክፍል ማግኘት ይቻላል፤
9. ባለሥልጣኑ ስለንብረቶቹ አሻሻጥ የተሻለ መንገድ ካገኘ ጨረታውን በሙሉም ሆነ በክሬል ሊሠርዝ ይችላል፤

የጨረታ ሽያጭ ማስታወቂያ

ግብር ከፋይ ----- የሚፈለግባቸውን ግብርና ታክስ ስላልከፈሉ አድራሻው ወረዳ/አስተዳደር ----- ቀበሌ የቤት ቁጥር ----- የሆነው የግብር ባለዕዳውን ንብረቶች የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በ----- አዋጅ ቁጥር ----- በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የሚሸጠው ንብረት ዓይነት ----- በጨረታ ለመሸጥ ይፈልጋል።

1. የንብረቱ የጨረታ መነሻ ዋጋ ግምት ብር ----- ነው።
2. ስለንብረቱ አሻሻላ መረጃ ከ----- ክፍል ማግኘት ይቻላል።
3. ተጫራቾች በቅድሚያ የጨረታ መነሻ ዋጋ 1/4ኛውን በጥሬ ገንዘብ ወይም ሲ.ፒ.አ ማስያዝ አለባቸው።
4. ተጫራቾች ንብረቱን የሚገዙበትን ዋጋ በግልጽ በማስፈር በስም በታሸገ ኤንቬሎኝ አድርገው አድራሻው እንደአግባብነቱ ለከተማ አስ/የገቢዎች /ጽ/ቤት ወይም ለወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት በማለት አስፍረው እስከ ----- ቀን ----- ዓ.ም. ከቀኑ ----- ሰዓት ድረስ ቢሮ ቁጥር ----- በተዘጋጀው ሳጥን ማስገባት አለባቸው።
5. ጨረታው ----- ቀን ----- ዓ.ም. በቀኑ ----- ሰዓት ተዘግቶ በ----- ቀን በ----- ሰዓት ተጫራቾች ወይም ሕጋዊ ወኪሎቻቸው በተገኙበት በ----- አዳራሽ/ቢሮ ይከፈታል።
6. አሸናፊው ያስያዘው ገንዘብ ከገኘው ዋጋ ጋር ታስቦ ያሸነፈበትን ጠቅላላ ዋጋ አሸናፊነቱ ከተገለፀበት ቀን ጀምሮ ባሉት 15 ቀናት ውስጥ አጠናቆ በመክፈል ንብረቱን መረከብ አለበት።
7. የጨረታው አሸናፊ ያሸነፈበትን ጠቅላላ ዋጋ በ15 ቀናት ውስጥ አጠናቆ የማይከፍል ሲሆን ለጨረታው በዋስትና ያስያዘው ገንዘብ ለመ/ቤቱ ገቢ ሆኖ የጨረታው አሸናፊነቱ ይሰረዛል።
8. ጽ/ቤቱ ስለንብረቶቹ አሻሻላ የተሻለ መንገድ ካገኘ ጨረታውን በሙሉም ሆነ በክፍል ሊሰርዝ ይችላል።

**በአብክመ ገቢዎች ባለሥልጣን
በግብር/ታክስ ዕዳ ምክያት የተያዘ ንብረት
የሐራጅ ሽያጭ አፈፃፀም ሪፖርት**

ቀን ----- ዓ.ም.

- 1. ሐራጅ የተካሄደበት ቀን -----
 " " ቦታ -----
 " " ስዓት -----

2. የሐራጅ አስፈፃሚዎች/የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎችና ሌሎች አካላት

<u>ስም</u>	<u>ኃላፊነት</u>	<u>ፊርማ</u>
2.1 -----	-----	-----
2.2 -----	-----	-----
2.3 -----	-----	-----
2.4 -----	-----	-----
2.5 -----	-----	-----
2.6 -----	-----	-----

3. የግብር/ታክስ ባለዕዳ ስም ለሚፈለግበት የግብር/ታክስ ዕዳ አሰባሰብ በ----- በወጣው የሽያጭ ማስታወቂያ ዝርዝራቸው ቀጥሎ የተመለከቱት/አባሪ የተደረገው የንብረት ዓይነቶች፡-

ግምታቸው ብር ----- ለሽያጭ መነሻ ሆኖ የቀረቡ ሲሆን፤

4. በሽያጩ ለመካፈል የቀረቡ ተጨራሾች ዝርዝር ይገለጽ ----- በጥሬ ገንዘብ/ባያኝር በማስያዝ ተመዝግበው ተጨርተዋል፡፡

5. የጨረታው አካሄድ በአጭሩ ይገለጽ

6. የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች አስተያየት

የገቢ አሰባሰብ ባለሙያዎች ፊርማ -----

7. የጽ/ቤቱ ዋና ኃላፊ ውሳኔ

ፊርማ -----
ሙሉ ስም -----
ኃላፊነት -----

**በአብዛሙ ገቢዎች ባለሥልጣን
በግብር/ታክስ ዕዳ ምክንያት የተያዘ ንብረት
የጨረታ ሽያጭ አፈጻጸም ሪፖርት**

ቀን ----- ዓ.ም.

- 1. ጨረታ የተካሄደበት ቀን -----
 “ “ ቦታ -----
 “ “ ሰዓት -----

2. የጨረታ አስፈጻሚዎች/የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች/

ስም

ፊርማ

- 1. -----
- 2. -----
- 3. -----
- .
- .

3. የግብር/ታክስ ባለዕዳ ስም ለሚፈለግበት የግብር/ታክስ ዕዳ አሰባሰብ በ----- በወጣው የጨረታ ሽያጭ ማስታወቂያ ዝርዝራቸው ቀጥሎ የተመለከቱት/አባሪ የተደረገው የንብረት ዓይነቶች

4. በጨረታው ለመካፈል የቀረቡ ተጫራቾች ዝርዝር ይገለጽ ----- በጥሬ ገንዘብ/ቢያሽር በማስያዝ ተመዝግበው ተጫርተዋል።

5. የጨረታው አካሄድ በአጭሩ ይገለጽ

6. የገቢ አሰባሰብ ክትትል ባለሙያዎች አስተያየት

7. የጽ/ቤቱ ዋና ኃላፊ ውሳኔ

ሙሉ ስም -----
ኃላፊነት -----
ፊርማ -----